

AGENCIJA ZA ZAŠTITU TRŽIŠNOG NATJECANJA

VIJEĆE ZA ZAŠTITU TRŽIŠNOG NATJECANJA

NACRT PRIJEDLOGA UREDBE
O SPORAZUMIMA MALE VRIJEDNOSTI

Zagreb, 29. studenoga 2010.

Na temelju članka 11. stavka 3. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja ("Narodne novine", broj 79/2009), Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj.....2010. godine donijela

U R E D B U

o sporazumima male vrijednosti

I. OPĆE ODREDBE

Predmet Uredbe

Članak 1.

(1) Ovom se Uredbom uređuju uvjeti kojima sporazumi male vrijednosti moraju udovoljavati te ograničenja ili odredbe koje takvi sporazumi ne smiju sadržavati.

(2) Na sporazume male vrijednosti koji zadovoljavaju uvjete iz ove Uredbe ne primjenjuju se odredbe o zabranjenim sporazumima iz članka 8. stavka 1. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja (u daljnjem tekstu: Zakon).

Značenje pojmova

Članak 2.

U smislu ove Uredbe pojedini pojmovi imaju sljedeće značenje:

a) *sporazum* je ugovor, pojedina odredba ugovora, usmeni ili pisani dogovori među poduzetnicima te usklađena praksa koja je posljedica takvih dogovora, odluke poduzetnika ili udruženja poduzetnika, opći uvjeti poslovanja i drugi akti poduzetnika koji jesu ili mogu biti sastavni dio ugovora i slično neovisno o tome jesu li takvi sporazumi sklopljeni između poduzetnika koji djeluju na istoj razini proizvodnje odnosno distribucije (horizontalni sporazumi) ili između poduzetnika koji ne djeluju na istoj razini proizvodnje, odnosno distribucije (vertikalni sporazumi);

b) *sporazum male vrijednosti* je sporazum iz članka 11. stavka 2. Zakona koji udovoljava uvjetima iz ove Uredbe;

c) poduzetnik je osoba iz članka 3. Zakona;

d) poduzetnik pod kontrolom drugog poduzetnika ili povezani poduzetnici koji se smatraju jednim gospodarskim subjektom su poduzetnici iz članka 4. Zakona;

e) kupac je poduzetnik koji od dobavljača kupuje proizvod radi njegove ugradnje u novi proizvod koji taj kupac proizvodi i/ili kupuje proizvod od dobavljača u svrhu njegove daljnje preprodaje ili prodaje krajnjem korisniku odnosno potrošaču;

f) mjerodavno tržište određuje se kao tržište određene robe i/ili usluga koje su predmet obavljanja djelatnosti poduzetnika na određenom zemljopisnom području, u smislu članka 7. stavka 1. Zakona i odredaba Uredbe o načinu i kriterijima utvrđivanja mjerodavnog tržišta.

II. UVJETI KOJIMA SPORAZUMI MORAJU UDOVOLJAVATI

Tržišni udjel

Članak 3.

(1) Sporazumom male vrijednosti smatra se sporazum u kojem je zajednički tržišni udio sudionika sporazuma i poduzetnika pod njihovom kontrolom neznan.

(2) Pod neznatnim tržišnim udjelom, u smislu stavka 1. ovoga članka, podrazumijeva se:

a) ukupan tržišni udjel sudionika sporazuma i poduzetnika pod njihovom kontrolom koji nije veći od 10% na bilo kojem mjerodavnom tržištu na kojem sporazum proizvodi učinke, ako je sporazum sklopljen između poduzetnika koji su stvarni ili potencijalni konkurenti na bilo kojem od tih mjerodavnih tržišta, ili

b) tržišni udjel bilo kojeg sudionika sporazuma ili poduzetnika pod njihovom kontrolom nije veći od 15% na mjerodavnom tržištu na kojem sporazum proizvodi učinke, ako je sporazum sklopljen između poduzetnika koji nisu stvarni ili potencijalni konkurenti na navedenom mjerodavnom tržištu, ili

c) tržišni udjel bilo kojeg sudionika sporazuma ili poduzetnika pod njihovom kontrolom nije veći od 10% na mjerodavnom tržištu na kojem sporazum proizvodi učinke, ako nije moguće utvrditi je li taj sporazum sklopljen između poduzetnika koji su stvarni ili potencijalni konkurenti ili između poduzetnika koji nisu stvarni ili potencijalni konkurenti na navedenom mjerodavnom tržištu.

Tržišni udjel kod paralelne mreže sporazuma

Članak 4.

(1) Iznimno od članka 3. stavka 2. ove Uredbe, u slučaju postojanja paralelne mreže sporazuma koje su sklopili različiti dobavljači ili distributeri, a koje imaju kumulativni učinak na narušavanje tržišnog natjecanja, neznatnim tržišnim udjelom za sudionike takvih sporazuma i poduzetnike pod njihovom kontrolom smatra se tržišni udjel od 5%, kako za sporazume sklopljene između stvarnih ili potencijalnih konkurenata, tako i za sporazume sklopljene između poduzetnika koji nisu stvarni ili potencijalni konkurenti.

(2) Smatra se da pojedini dobavljači ili distributeri s tržišnim udjelom koji nije veći od 5% na mjerodavnom tržištu ne doprinose značajno kumulativnom učinku sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišnog natjecanja (u daljnjem tekstu: narušavanje tržišnog natjecanja) u smislu stavka 1. ovoga članka.

(3) Smatra se da nije vjerojatno postojanje značajnog narušavanja tržišnog natjecanja na mjerodavnom tržištu ako je manje od 30% mjerodavnog tržišta obuhvaćeno paralelnom mrežom sporazuma iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 5.

Smatra se da sporazumi male vrijednosti iz članaka 3. i 4. ove Uredbe značajno ne narušavaju tržišno natjecanje na mjerodavnom tržištu ako se tržišni udjeli sudionika sporazuma i njihovih povezanih poduzetnika tijekom dvije uzastopne kalendarske godine ne povećaju za više od 2%.

III. OGRANIČENJA ILI ODREDBE KOJE SPORAZUMI NE SMIJU SADRŽAVATI

Teška ograničenja tržišnog natjecanja

Članak 6.

Sporazumi koji unatoč neznatnom tržišnom udjelu sudionika sporazuma i poduzetnika pod njihovom kontrolom, u smislu članka 3., 4. i 5. ove Uredbe, sadrže odredbe koje se smatraju teškim ograničenjima tržišnog natjecanja iz članka 7. i članka 8. stavka 1. ove Uredbe, odnosno odredbe kojima se značajno narušava, tržišno natjecanje, ne smatraju se sporazumima male vrijednosti na koje se primjenjuje ova Uredba.

Teška ograničenja u sporazumima između konkurenata

Članak 7.

Teškim ograničenjem tržišnog natjecanja iz članka 6. ove Uredbe, u sporazumima sklopljenim između stvarnih ili potencijalnih konkurenata, sukladno članku 3. stavku 2. točkama a) i c) ove Uredbe, smatraju se ograničenja koja izravno ili neizravno, samostalno ili zajedno s ostalim čimbenicima pod kontrolom ugovornih strana, imaju za cilj:

- a) utvrđivanje cijena kod prodaje proizvoda trećim stranama,
- b) ograničavanje proizvodnje ili prodaje,
- c) podjelu tržišta ili kupaca.

Teška ograničenja u sporazumima između poduzetnika koji nisu konkurenti

Članak 8.

(1) Teškim ograničenjem tržišnog natjecanja iz članka 6. ove Uredbe, u sporazumima sklopljenim između poduzetnika koji nisu stvarni ili potencijalni konkurenti, u smislu članka 3. stavka 2. točke b) i c) ove Uredbe, smatraju se ograničenja koja izravno ili neizravno, samostalno ili zajedno s ostalim čimbenicima pod kontrolom ugovornih strana, imaju za cilj:

- a) ograničavanje prava kupca da slobodno određuje prodajnu cijenu proizvoda, što ne isključuje dobavljača da odredi najvišu prodajnu cijenu ili preporuči prodajnu cijenu, pod uvjetom da nije riječ o fiksnim ili minimalnim prodajnim cijenama, koje su rezultat izvršenog pritiska, ili poticaja od bilo koje ugovorne strane,
- b) ograničavanje područja na kojem kupac može prodavati proizvode iz sporazuma, ili ograničavati prodaju ugovorenih proizvoda određenoj skupini potrošača,
- c) ograničavanje članovima unutar sustava selektivne distribucije koji djeluju na razini maloprodaje, aktivne ili pasivne prodaje proizvoda krajnjim korisnicima, ne isključujući mogućnost zabrane članu unutar sustava selektivne distribucije da djeluje izvan ovlaštenog poslovnog prostora,
- d) ograničavanje međusobne opskrbe proizvodima između distributera unutar sustava selektivne distribucije, uključujući i ograničenja između distributera koji djeluju na različitim razinama trgovine,
- e) ograničavanje dobavljača dijelova, koji te dijelove prodaje kupcu radi ugradnje u novi proizvod, pri prodaji tih dijelova, kao rezervnih dijelova, krajnjim korisnicima ili serviserima, ili drugim pružateljima usluga, koje kupac nije ovlastio za popravak ili

servisiranje njegovih proizvoda.

(2) Iznimno od stavka 1. točke b) ovoga članka, neće se smatrati teškim ograničenjima tržišnog natjecanja ograničenja koja imaju za cilj:

a) ograničavanje izravnom kupcu aktivne prodaje proizvoda na isključivo dodijeljenom području ili isključivoj skupini kupaca koji su rezervirani za dobavljača, odnosno na području ili skupini kupaca koje je dobavljač isključivo ustupio za prodaju drugom kupcu, pod uvjetom da takvo ograničenje ne onemogućuje daljnju prodaju proizvoda od strane neizravnog kupca,

b) ograničavanje kupcu, koji djeluje na razini veleprodaje, aktivne i pasivne prodaje proizvoda krajnjim korisnicima,

c) ograničavanje članovima unutar sustava selektivne distribucije aktivne i pasivne prodaje proizvoda neovlaštenim distributerima,

d) ograničavanje kupcu aktivne ili pasivne prodaje dijelova, nabavljenih od dobavljača za potrebe ugradnje u novi proizvod, krajnjim kupcima koji bi te dijelove koristili za proizvodnju proizvoda koji su zamjenski proizvodi proizvoda koje proizvodi dobavljač.

(3) Aktivna prodaja, u smislu stavaka 1. i 2. ovoga članka, podrazumijeva aktivno traženje i pristupanje kupcima ili određenoj grupi kupaca koji se nalaze na isključivom teritoriju drugog distributera, sklapanje pojedinačnih ugovora te poduzimanje mjera za ponudu proizvoda tim kupcima, te osnivanje podružnica, skladišta ili organiziranje distributivne mreže i promidžbe na isključivom teritoriju drugog distributera. Pod aktivnim pristupanjem smatra se posjećivanje kupaca, slanje pošte kupcima što uključuje i elektroničku poštu, oglašavanje putem medija i drugih sredstava javnog priopćavanja ciljanih isključivo na te kupce ili grupu kupaca na isključivom teritoriju drugog distributera.

(4) Pasivna prodaja, u smislu stavaka 1. i 2. ovoga članka, podrazumijeva odgovaranje na zahtjeve pojedinačnih kupaca uključujući isporuku proizvoda takvim kupcima, uz napomenu da takvo odgovaranje ne smije biti posljedica djelovanja aktivne prodaje. Pod pasivnom prodajom smatra se i općenito reklamiranje ili oglašavanje u medijima ili na internetu koje dopire izvan nečijeg isključivog teritorija ili određene grupe kupaca, koje je rezultat razvoja tehnologije odnosno jedinstvenosti pristupa, pa se smatra razumnim načinom pristupanja tim kupcima ili grupama kupaca.

Teška ograničenja u sporazumima između konkurenata u posebnim slučajevima

Članak 9.

U sporazumima sklopljenim između konkurenata u smislu članka 3. stavka 2. točke a) i c) ove Uredbe, u slučajevima u kojima konkurenti za potrebe sporazuma ne djeluju na istoj razini proizvodnje ili distribucije, teškim ograničenjem tržišnog natjecanja smatra se bilo koje ograničenje navedeno u članku 7. i članku 8. stavku 1. ove Uredbe.

Kumulativni učinak paralelne mreže sporazuma male vrijednosti

Članak 10.

(1) Agencija će po službenoj dužnosti pokrenuti postupak ocjene pojedinog sporazuma male vrijednosti koji ispunjava uvjete iz ove Uredbe, ako procijeni da kumulativni učinci tog sporazuma zajedno s drugim sporazumima male vrijednosti na istom mjerodavnom tržištu, značajno narušavaju tržišno natjecanje.

(2) Agencija će u pravilu pokrenuti postupak, u smislu stavka 1. ovoga članka, ako utvrdi postojanje paralelnih mreža sporazuma male vrijednosti koje imaju kumulativan učinak na narušavanje tržišnog natjecanja, pod uvjetom da one pokrivaju više od 30% mjerodavnog tržišta.

IV. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 11.

Na dan stupanja na snagu ove Uredbe prestaje važiti Uredba o sporazumima male vrijednosti ("Narodne novine" broj 51/2004).

Stupanje na snagu

Članak 12.

Ova Uredba stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Narodnim novinama".

Klasa:
Urbroj:
Zagreb,

Predsjednica
Jadranka Kosor, dipl. iur., v.r.

OBRAZLOŽENJE

Pravni temelj za donošenje Uredbe

Nacrt prijedloga Uredbe o sporazumima male vrijednosti (u daljnjem tekstu: Uredba) donosi se na temelju članka 11. stavka 3. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja („Narodne novine“ broj 79/2009; dalje: ZZTN).

Člankom 11. stavkom 3. ZZTN-a utvrđeno je da će Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja (u daljnjem tekstu: Agencija) utvrditi uvjete kojima sporazumi male vrijednosti moraju udovoljavati te ograničenja ili odredbe koje ne smiju sadržavati. Stoga Agencija dostavlja Vladi Republike Hrvatske nacrt prijedloga teksta Uredbe.

Ova Uredba o sporazumima male vrijednosti djelomično je modificirana i modernizirana Uredba o sporazumima male vrijednosti („Narodne novine“, broj 51/04). Naime, donošenjem novog Zakona propisana je obveza donošenja nove Uredbe koja će se nomotehnički uskladiti s novim Zakonom.

Ovaj nacrt prijedlog Uredbe sadržajno je usklađen s pravnom stečevinom Europske unije. Temelj za usklađivanje je članak 69. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica i Republike Hrvatske, sklopljen 29. listopada 2001. (Narodne novine – Međunarodni ugovori, broj 14/2001; dalje: SSP).

Obveza Republike Hrvatske da svoje zakonodavstvo uskladi s pravnom stečevinom Europske unije (*acquis communautaire*) proizlazi iz članka 69. SSP. Ta je obveza nastala već samim potpisivanjem rečenog sporazuma. Potrebno ju je u potpunosti ispuniti u roku od šest godina od njegovog potpisivanja. Međutim, područje tržišnog natjecanja izričito je navedeno kao jedno od prioritetnih područja usklađivanja. Za područje tržišnog natjecanja, uz članak 69. SSP, značajne su odredbe članka 40., a naročito članka 70. SSP.

Obveza usklađivanja hrvatskog zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije podrazumijeva i usklađivanje sa njenim sekundarnim zakonodavstvom. Stoga je pri izradi prijedloga ove Uredbe korištena sljedeća Obavijest Komisije:

Obavijest Komisije o sporazumima male vrijednosti koji značajno ne ograničavaju tržišno natjecanje sukladno članku 81. stavku 1. Ugovora o osnivanju Europske zajednice (sporazumi de minimis) (OJ C 368 od 22.12.2001.).¹

Donošenjem ove Uredbe, bit će ispunjena u cijelosti obveza Vlade RH za propisivanjem uvjeta kojima sporazumi male vrijednosti moraju udovoljavati te ograničenja ili odredbe koje ne smiju sadržavati iz članka 11. stavka 3. ZZTN-a.

---

¹ Tekst citirane Obavijesti Komisije dostavlja se u prilogu u izvorniku na engleskom jeziku, te u neslužbenom prijevodu na hrvatski jezik

Člankom 76. stavkom 1. ZZTN-a utvrđeno je da će Vlada Republike Hrvatske propis o sporazumima male vrijednosti iz članka 11. stavka 3. ZZTN-a donijeti u roku od tri mjeseca od dana stupanja ZZTN-a na snagu.

Obrazloženje odredbi prijedloga Uredbe

Člankom 1. nacrtu prijedloga Uredbe, koji je sadržan u Općim odredbama, utvrđen je predmet nacrtu prijedloga Uredbe, a to su uvjeti kojima sporazumi male vrijednosti moraju udovoljavati, te ograničenja ili odredbe koje ne smiju sadržavati. Definicije pojmova iz ZZTN-a i nacrtu prijedloga Uredbe dani su u članku 2.

U Glavi II pod nazivom Uvjeti kojima sporazumi moraju udovoljavati propisani su uvjeti koje sporazumi male vrijednosti moraju udovoljavati kako bi se na njih primjenjivale odredbe nacrtu prijedloga Uredbe.

Tako je u članku 3. stavku 1. utvrđeno da se sporazumom male vrijednosti smatra sporazum u kojem je zajednički tržišni udio sudionika sporazuma i poduzetnika pod njihovom kontrolom neznatan, dok je stavkom 2. detaljno razrađeno što se smatra neznatnim tržišnim udjelom sudionika sporazuma.

Člankom 4. nacrtu prijedloga Uredbe propisana je iznimka za sporazume male vrijednosti u slučajevima postojanja paralelne mreže sporazuma koje imaju sličan učinak na tržištu.

Odredbom članka 5. nacrtu prijedloga Uredbe propisano je da se smatra da sporazumi iz članka 3. i 4. značajno ne narušavaju tržišno natjecanje ako se tržišni udjeli sudionika sporazuma i njihovih povezani poduzetnika, a koji su utvrđeni u smislu članaka 3. i 4. nacrtu prijedloga Uredbe, ne povećavaju za više od 2% tijekom dvije uzastopne kalendarske godine.

Člankom 6. nacrtu prijedloga Uredbe koji se nalazi u Glavi III nacrtu prijedloga Uredbe pod nazivom Ograničenja ili odredbe koje sporazumi ne smiju sadržavati, utvrđeno je da se sporazumi koji unatoč neznatnom tržišnom udjelu sudionika sporazuma sadrže odredbe koje se smatraju teškim ograničenjima tržišnog natjecanja, ne smatraju sporazumima male vrijednosti na koje se primjenjuju odredbe ovog nacrtu prijedloga Uredbe.

Tako je člankom 7. nacrtu prijedloga Uredbe utvrđeno da se teškim ograničenjima tržišnog natjecanja u sporazumima između konkurenata smatraju odredbe kojima se utvrđuju cijene kod prodaje proizvoda trećim stranama, ograničavanje proizvodnje ili prodaje te podjela tržišta ili kupaca, dok su u članku 8. pobrojena teška ograničenja tržišnog natjecanja u sporazumima sklopljenim između poduzetnika koji nisu stvarni ili potencijalni konkurenti.

Pojedina ograničenja iz članaka 7. i 8. stavka 1. nacrtu prijedloga Uredbe u posebnim slučajevima sklapanja sporazuma između konkurenata smatraju se teškim ograničenjima tržišnog natjecanja i to je propisano člankom 9. ovog nacrtu prijedloga Uredbe.

Člankom 10. propisano je da Agencija može po službenoj dužnosti pokrenuti postupak ocjene pojedinog sporazuma iz nacrtu prijedloga ove Uredbe, ako kumulativni učinci tog sporazuma i drugih sporazuma na mjerodavnom tržištu značajno narušavaju tržišno natjecanje.

U prijelaznim i završnim odredbama, u članku 11. propisano je da danom stupanja na snagu ovog nacrtu prijedloga Uredbe prestaje važiti Uredba o sporazumima male vrijednosti („Narodne novine“, broj 51/04), dok je člankom 12. propisano da ovaj nacrt prijedloga Uredbe stupa na snagu osmog dana od dana objave u „Narodnim novinama“.

Upravo iz razloga što se nacrtom prijedloga Uredbe zamjenjuje važeća Uredba o sporazumima male vrijednosti i što ne postoje značajne razlike u tim uredbama, te budući da sporazume koji su usklađeni s odredbama važeće Uredbe o sporazumima male vrijednosti („Narodne novine“, broj 51/04) nije potrebno dodatno usklađivati, nije predviđeno prijelazno razdoblje za primjenu važeće uredbe.